

FREMragende Forskningspris - 2016

Med utgangspunkt i publikasjonsoversikten for Ahus har Felles Forskningsutvalg besluttet at det for 2016 skal deles ut en fremragende forskningspris innenfor hver av de tre universitetsklinikkene.

Prisvinner får blomster, diplom og prispenger (10.000 kroner) til drift som konferansedeltagelse etc. Pengene administreres via Avdeling for forskningsstøtte.

Klinikk for indremedisin og laboratoriefag:

Stipendiat Aida Kapic Lunder, Bildediagnostisk avdeling, Divisjon for diagnostikk og teknologi.

Prevalence of Sclerosing Cholangitis Detected by Magnetic Resonance Cholangiography in Patients With Long-term Inflammatory Bowel Disease. Gastroenterology 2016 ;Volum 151.(4) s.660-669.

Lunder, Aida K; Hov, Johannes Espolin Roksund; Borthne, Arne Sigmund; Gleditsch, Jostein; Johannesen, Glenn; Tveit, Knut; Viktil, Ellen; Henriksen, Magne; Hovde, Øistein; Huppertz-Hauss, Gert; Høie, Ole Ingebret; Høivik, Marte; Kempski-Monstad, Iril Lovise; Solberg, Inger Camilla; Jahnsen, Jørgen; Karlsen, Tom Hemming; Moum, Bjørn; Vatn, Morten H; Negard, Anne.

Primær skleroserende cholangitt (PSC) er en kronisk betennelse i gallegangene, nært forbundet med inflammatorisk tarmsykdom (IBD). Forekomsten av PSC ved IBD er fortsatt uvis. Dette er avgjørende kunnskap for å forstå sammenhengen mellom PSC og IBD bedre, men også for tidlig diagnostisering av de alvorlige komplikasjonene PSC ved IBD kan ha: kreft i galleganger og tykktarm. Vår studie tar utgangspunkt i en populasjonsbasert studie i Sør-Øst Norge (IBSEN studien), der nydiagnostiserte IBD pasienter ble i tidsrommet 1990-93 inkludert og systematisk fulgt opp fram til i dag. Etter 20 år med IBD ble pasientene invitert til en kontroll med bl. a magnetisk resonanstomografi av gallegangene (MRC), for å vurdere forekomsten av og prognostiske markører for utvikling av PSC.

322 IBD pasienter ble screenet med MRC. PSC forekomsten var 8.1 %, noe som var nesten fire ganger hyppigere enn det som allerede var klinisk erkjent. De radiologiske funnene var milde, men progredierende ved oppfølging. Våre funn indikerer at en subgruppe av IBD pasienter har en mild, sakte progredierende subklinisk PSC. Langtidsprognose og risiko for kreftutvikling hos denne gruppen er uvis og hvorvidt man skal anbefale MRC screening av IBD pasienter på bakgrunn av våre funn er fortsatt for tidlig å si.

IBSEN 20 års studien, MRC prosjektet, er et samarbeid mellom AHUS, PSC instituttet ved OUS og Sykehusene i Østfold, Telemark og i Arendal. Studien ble publisert i Gastroenterology, verdens ledende tidsskrift innen gastroenterologi, omtalt på lederplass under tittelen Shifting Paradigms: What Is the True Prevalence and Clinical Course of Primary Sclerosing Cholangitis? (PMID: 27590692) og i Nature Reviews (PMID: 27507103) under tittelen IBD: A timely diagnosis of primary sclerosing cholangitis in IBD.

Klinikk for kirurgiske fag:

Overlege Odd Langbach, Gastrokirurgi, Kirurgisk divisjon.

Long-term quality of life and functionality after ventral hernia mesh repair. Surgical Endoscopy 2016.

Langback, Odd; Bukholm, Ida Rashida Khan; Saltyte Benth, Jurate; Røkke, Ola.

Et brokk eller utposning i fremre bukvegg kan komme spontant eller være en konsekvens av kirurgi i bukhulen. Det er sjeldent at brokket er forårsaket av stumptraume.

Behandling av brokk skjer enten med laparoskopisk eller åpen kirurgi og som regel med bruk av nettforsterkning (VHR = ventral hernia mesh repair).

Behandlingsmålet er å restaurere bukveggen til god funksjonalitet og sikre god livskvalitet uten smerter og ubehag.

Vi undersøkte 153 pasienter etter gjennomgått VHR og 112 pasienter henvist med førstegangs brokk i fremre bukvegg. Det ble foretatt en grundig klinisk undersøkelse med smerteregistrering og lokalisering av smerten. Videre ble pasienten forelagt livskvalitetsskjema (Sf-36), aktivitetsskjema (activities assessment score) og en optimisme/pessimisme score. Begge operative teknikker reduserer kronisk smerte og bedrer både funksjonsevne og livskvalitet. Tilbakefall av brokk (residiv) og vedvarende smerter reduserer effekten av VHR. En optimistisk pasient vil imidlertid oppleve et bedre totalresultat enn tilsvarende pessimistisk pasient.

Klinikk for Helsetjenesteforskning og psykiatri:

Overlege Peter Mæhre Lauritzen, Avdeling for helsetjenesteforskning (HØKH)

Radiologist-initiated double reading of abdominal CT: Retrospective analysis of the clinical importance of changes to radiology reports. BMJ Quality and Safety 2016; Volum 25.(8) s.595-603.

Lauritzen, Peter Mæhre; Andersen, Jack Gunnar; Stokke, Mali Victoria; Tennstrand, Anne Lise; Aamodt, Rolf; Heggelund, Thomas; Dahl, Fredrik Andreas; Sandbæk, Gunnar; Hurlen, Petter; Gulbrandsen, Pål.

Svrrapporter fra bildediagnostiske undersøkelser gir viktig diagnostisk informasjon ved utredning og oppfølging av pasienter innen de fleste medisinske fagfelt. I norske sykehus brukes store ressurser på kvalitetssikring av radiologisvar ved dobbeltgransking, som innebærer en bildeundersøkelse tolkes av to forskjellige radiologer.

Vi sammenlignet 1071 par av foreløpige og endelige svrrapporter fra dobbeltgranskede CT abdomenundersøkelser av kirurgiske pasienter i fem norske sykehus. Erfarne gastrokirurger graderte betydningen av alle endringer i svrrapportene.

Vi fant endringer av klinisk betydning i 146 av 1071 rapporter (14%). I tre rapporter var det endringer av kritisk betydning (med behov for umiddelbare tiltak). I 35 rapporter (3%) var det endringer av stor betydning (med behov for endringer i behandling). I 108 rapporter (10%) var det gjort endringer av middels betydning (med behov for endret oppfølging/utredning).

Endringene medførte en økning av alvorlighetsgraden i de radiologiske funnene i 118 (81%) av radiologisvarene. Det ble gjort hyppigere endringer av klinisk betydning i haste-undersøkelser, og når det var spesialiserte abdominalradiologer som gjorde dobbeltgranskingen. Det ble gjort færre endringer når abdominalradiologer tolket først.

Funnene viser et behov for kvalitetssikring av radiologisk tolkning, og at flere tolkningsavvik kan avdekkes ved bruk av spesialiserte radiologer og fokus på hasteundersøkelser.